

28. Το κράτος αντιμετωπίζει μεγάλα εσωτερικά προβλήματα

1. Αντιστοιχίστε τις ιστορικές έννοιες **ακμή** και **παρακμή** με τις φράσεις που ταιριάζουν στην καθεμιά από αυτές και αιτιολογήστε την επιλογή σας.

Ακμή •	<ul style="list-style-type: none">• Εχθρικές απειλές και λεηλασίες• Επάρκεια αγαθών στην αγορά• Δυσaráσκεια των πολιτών προς το κράτος• Στάση του εμπορίου και της ναυτιλίας• Οικονομική άνθηση και ευημερία
Παρακμή •	<ul style="list-style-type: none">• Παραχώρηση προνομίων σε ξένα κράτη• Ειρήνη στη χώρα και ασφάλεια στους πολίτες• Άνθηση των γραμμάτων και των τεχνών• Απουσία ικανών αυτοκρατόρων• Ύπαρξη ξένων μισθοφόρων στον στρατό

2. Παρατηρήστε την εικόνα **4.α** διαβάστε και το κείμενο-πηγή **4** και σχολιάστε όσα λέει ο μητροπολίτης της Αθήνας, για τους κατοίκους και τους άρχοντες της πρωτεύουσας. Τα πρόσωπα της εικόνας επιβεβαιώνουν τις απόψεις του;

3. Διαβάστε το παρακάτω κείμενο-πηγή και παρατηρήστε την εικόνα **4.α** του μαθήματος. Συζητήστε όσα περιγράφει και σχολιάστε εάν, κάτω από τέτοιες συνθήκες, είναι δικαιολογημένη η απελπισία των γεωργών.

Ο καημός του φτωχού γεωργού

Κάποιου φτωχού γεωργού ψόφησε το βόδι του την ώρα που όργωνε. Επειδή δεν μπορούσε να αντέξει άλλο τις συμφορές του, άρχισε να κλαίει λέγοντας:

«Ωιμέ, συμφορά μου! Από πού θα θρέψω τώρα τη γυναίκα μου και τα εννέα μικρά παιδιά μου; Πώς θα ξεπληρώσω τους φόρους; Πώς θα ξεπληρώσω τα δάνεια; Δεν έχω άλλη ελπίδα... Θα εγκαταλείψω το σπίτι μου και την πατρίδα μου και θα φύγω γι' αλλού, πριν το μάθουν οι δανειστές μου και πέσουν πάνω μου σαν άγρια θηρία».

Φιλαρέτου του Ελεήμονος, *Βίος*

4. Διαγράψτε, στον παρακάτω πίνακα, τη λέξη ή τη φράση που κάνει λανθασμένο το νόημα καθεμιάς από τις προτάσεις. Σχολιάστε τρεις από τις ενέργειες με τις οποίες διαφωνείτε.

Οι τελευταίοι Μακεδόνες αυτοκράτορες:

1. Με τις ενέργειές τους ωφέλησαν ή έβλαψαν το κράτος και την αυτοκρατορία;
2. Πήραν το μέρος των μικροκαλλιεργητών ή των Δυνατών;
3. Αύξησαν ή σταμάτησαν να δίνουν κλήρο γης στους φρουρούς των συνόρων;
4. Ενίσχυσαν ή κατάργησαν τους νόμους που προστάτευαν πένητες γεωργούς;
5. Πήραν ή έδωξαν τους ξένους μισθοφόρους από ή στον βυζαντινό στρατό;
6. Επέβαλαν ή κατάργησαν φόρους για τα κτήματα των Ακριτών;
7. Παραχώρησαν και νέα ή κατάργησαν τα παλαιά προνόμια για τους Βενετούς;
8. Με τα μέτρα που πήραν βελτίωσαν ή επιδείνωσαν τα οικονομικά του κράτους;
9. Οι κάτοικοι της Πόλης νοιάζονταν ή αδιαφορούσαν για τους κατοίκους της υπαίθρου;